

Lenen bij de eigen vennootschap

Theo Hoogwout
14 november 2023

Gecombineerde Vpb / IB-druk in 2023 & 2024

- In 2023 is het lage tarief voor winsten tot € 200.000 in de Vpb 19%.
 - gecombineerde Vpb/IB-druk: 40,8% tot winst € 200.000 (> 45,76%)
 - forfaitair rendement VBI: 6,17% (effectieve IB-druk: 1,66%)
- In 2024 introductie van een tweede schijven in IB, waarbij tot een inkomen van € 67.000 het tarief 24,5% wordt en hierboven 33%
 - voordeel € 5.695 per belastingplichtige (dubbel voor partners)
 - forfaitair rendement VBI: 6,04% (effectieve IB-druk: 1,48% tot 1,99%)

	Winst tot € 200.000	Winst vanaf € 200.000
Ab-inkomen tot € 67.000	38,85%	43,75%
Ab-inkomen vanaf € 67.000	45,98%	50,29%

Reguliere voordelen uit ab

- (verkapt)dividend
 - uitzondering: overlijdensdividend (4.12a IB)
 - sprake van voordelen die worden getrokken uit de aandelen als een vermogensverschuiving plaatsvindt naar de aandeelhouder, die wordt gedekt door de winst van de vennootschap (HR 18-1-1959, BNB 1959/124).
 - sprake van een regulier voordeel indien de vennootschap haar aandeelhouder als zodanig heeft willen bevoordelen en tevens de aandeelhouder zich van de bevoordeling bewust is geweest of redelijkerwijs bewust had moeten zijn (HR 4-5-1983, BNB 1983/233)
- Onderscheid onzakelijke lening versus onzakelijke rente
- Vanaf 2023: bovenmatig deel lening bij eigen vennootschap
- Vanaf 2024 wordt het maximumbedrag verlaagd van € 700.000 naar € 500.000.

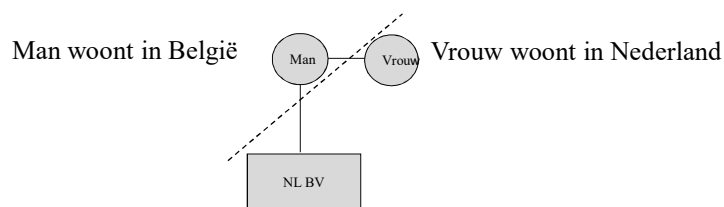
Begrip lening

- Uitgangspunt is civielrechtelijke vorm tenzij:
 - Schijnlening: een lening van bv die niet terugbetaald zal of kan worden (HR 11 februari 1998, ECLI:NL:HR:1998:AA2443).
 - Deelnemerschapslening (BNB 1998/208)
 - Bodemloze put-lening (BNB 1988/217)
- Indien een vennootschap aan haar aandeelhouder een lening verstrekt waarvan aannemelijk is dat deze niet kan of zal worden afgelost, moet deze lening worden aangemerkt als een onttrekking. Het bedrag van de lening heeft dan immers het vermogen van de vennootschap definitief verlaten. Dit wordt niet anders indien het bedrag van de lening kan worden verrekend met een toekomstige dividenduitkering (ECLI:NL:HR:2004:AR4761, BNB 2005/64)
- Ook na het moment waarop een bv gelden ter leen aan haar aandeelhouder heeft verstrekt, bestaat de mogelijkheid dat het bedrag ervan geheel of gedeeltelijk een onttrekking vormt. Dat is het geval als dat bedrag het vermogen van de vennootschap definitief heeft verlaten (ECLI:NL:HR:2023:26, BNB 2023/40)

Excessief lenen bij eigen vennootschap vanaf 2023

- Bovenmatig lenen: voor zover de nominale schulden meer bedragen dan € 700.000 (belastingplichtige en zijn partner)
 - Uitzondering: eigenwoningsschulden (recht van hypotheek vanaf 1-1-'23)
- Leningen aan verbonden personen (bloed- en aanverwanten in de rechte lijn van de dga en zijn partner)
- Toerekening schulden van verbonden persoon aan dga slechts voor zover schulden > € 700.000 (EWS verbonden personen uitgezonderd)
- Bovenmatig deel schulden is fictief regulier voordeel en verhoogt maximum
- Onder schulden vallen alle civielrechtelijke schuldverhoudingen en verplichtingen en dus ook indirecte schulden aan de eigen-BV
- geen saldering schulden aan de vennootschap met vorderingen op de vennootschap
- Geldt niet voor onderpand aandelen spaar-bv's voor beleggingsportefeuille
- Als vennootschap zich garant stelt voor schuld die dga aangaat bij bank is sprake van indirect aangaan schuld bij de eigen vennootschap
- Niet als garantstelling leidt tot gunstigere voorwaarden, zoals een lagere rente
- 1^e peildatum schulden: 31 december 2023; 23:59:59 uur.
- Regeling geldt alleen voor IB, niet voor Div. bel. en Vpb of civielrechtelijk

Echtpaar gehuwd in a.g.v.g. waarin ab valt

- Man en vrouw hebben ieder € 500.000 geleend van bv
- Wat is het maximum bedrag voor de man en vrouw?

Geen partner als man geen kwalificerende buitenlandse belastingplichtige is (art. 1.2, lid 4, ond. b) max. bedrag van art. 4.14a, lid 2 geldt voor belastingplichtige en zijn partner gezamenlijk (art. 4.14a, lid 3), dus bij fiscaal partnerschap € 700.000 gezamenlijk en als zij geen partner zijn ieder € 700.000.

Eigenwoningschuld is uitgezonderd (art. 4.14a, lid 6)

- Mits sprake is van een eigenwoningschuld als bedoeld in artikel 3.119a en voor zover ter zake van die eigenwoningschuld een recht van hypotheek op de eigen woning is verstrekt aan de vennootschap.
 - Met uitzondering van op 31 december 2022 bestaande eigenwoningschulden (art. 10a.23)
- Geldt ook als tijdelijk 2 eigenwoningleningen kwalificeren als een eigenwoningschuld (voor oude en nieuwe woning, termijn art. 3.111, lid 2 en 3).
- Hieronder valt 'bestaande eigenwoningschuld' (art. 10bis.9)
- Als na verloop van 30 jaren het recht op renteaftrek vervalt, blijft de kwalificatie van de lening als 'bestaande eigenwoningschuld' bestaan.

Kennisgroepen Belastingdienst (KG:003:2023:7)

- Voor toepassing van het overgangsrecht moet eigenwoningschuld op 31-12-'22 bij de eigen vennootschap zijn aangegaan, zodat het overgangsrecht niet van toepassing is als de eigenwoningschuld op dat moment bestond en na die datum wordt overgesloten naar de eigen vennootschap.

Eigenwoningschuld ab-houder

- A houdt alle aandelen in bv Y. A is buiten iedere gemeenschap gehuwd met B en zij hebben in 2012 een eigen woning gekocht met een lening van € 2.000.000 bij bv Y. A heeft op 2-1-2022 de woning verlaten en is elders gaan wonen, terwijl B nog steeds in de woning woont.
- Wordt bij A een fictief regulier voordeel belast in 2023?
 - Nee, op 31 december 2023, 23:59 uur kwalificeert de woning als eigenwoning (art. 3.111, lid 4) en is de lening een eigenwoningschuld (art. 3.119a).
- Wordt bij A een fictief regulier voordeel belast in 2024?
 - Ja, op 2-1-2022 kwalificeert de woning niet langer als eigenwoning (art. 3.111, lid 4), zodat op 31 december 2023, 23:59 uur de lening niet langer een eigenwoningschuld is. Afhankelijk van wie de lening is aangegaan is het bovenmatige deel van de schulden € 500.000 of € 1.500.000 (drempel € 500.000).
- Wordt bij A een fictief regulier voordeel belast in 2024, als de woning door B is verlaten en sindsdien te koop staat?
 - Nee, de woning is eigenwoning o.g.v. art. 3.111, lid 2 tot 1-1-2026.

Voorbeeld 1: +/- fictief regulier voordeel

Activa	WEV per 31-12-2023	WEV per 31-12-2024	WEV per 31-12-2026
Pand	500.000	500.000	500.000
Bank	50.000	50.000	50.000
Vordering op dga	850.000	850.000	450.000
Auto	50.000	50.000	50.000
Beleggingen	300.000	300.000	300.000
Totaal	1.700.000	1.700.000	1.350.000

Uitwerking

In 2023: Positief fictief regulier ab-voordeel van € 150.000 (€ 850.000 -/- € 700.000)

Schuldenmaximum verhogen naar € 850.000 (€ 150.000 + € 700.000)

In 2024: Wettelijk maximale schuld € 500.000, dus schuldenmaximum € 150.000 + € 500.000 = € 650.000

Fictief regulier AB-voordeel, van € 200.000 (€ 850.000 -/- € 650.000)

Schuldenmaximum verhogen naar € 850.000 (€ 200.000 + € 650.000)

In 2025: Geen fictief regulier AB-voordeel, want schuldenmaximum is € 850.000 (€ 850.000 -/- € 850.000)

In 2026: Negatief fictief regulier AB-voordeel van € 350.000 (€ 850.000 -/- € 450.000, maar max. € 350.000)

Schuldenmaximum daalt naar € 500.000 (€ 850.000 -/- € 350.000)

Voorbeeld 2: negatief fictief regulier voordeel bij einde van een aanmerkelijk belang

- X houdt alle aandelen in bv Y. In 2023 heeft X € 900.000 geleend van bv Y, waardoor een fictief regulier voordeel van € 200.000 in aanmerking wordt genomen. In de loop van 2024 verkoopt X de aandelen aan Z, een derde. M.b.t. de schuld verandert niets.
- Wordt bij X het een fictief regulier voordeel belast in 2024?
 - X geniet een negatief fictief regulier voordeel, berekend alsof X aan het eind van het jaar een aanmerkelijk belang heeft en het bedrag van de schulden nihil is. Hierdoor geniet X een negatief fictief regulier voordeel van € 200.000, dat X (bijvoorbeeld) kan verrekenen met de vervreemdingswinst die is ontstaan door de verkoop aan Z.

Voorbeeld 3: fictief regulier voordeel bij partners

- X en Y zijn gehuwd. Tot het vermogen van X en Y behoren alle aandelen in bv Z. Per ultimo 2023 heeft X een schuld aan bv Z van € 600.000 en heeft Y een schuld aan bv Z van € 700.000.
- Hoeveel is het bovenmatige gedeelte van de schulden in 2023?
 - Het bovenmatige gedeelte van de schulden is € 600.000
- Wat is hierna het maximumbedrag van de schulden?
 - Het maximumbedrag van de schulden is € 1.300.000 voor X en Y gezamenlijk
- Is het fictief regulier voordeel een gemeenschappelijk inkomensbestanddeel van X en Y?
 - Dit fictief regulier voordeel van € 600.000 is een gemeenschappelijk inkomensbestanddeel van de partners en kunnen zij na keuze toerekenen (art. 2.17).

Voorbeeld 4a: echtscheiding aanmerkelijkbelanghouders na toepassen fictief regulier voordeel

- M en V zijn gehuwd in algehele gemeenschap van goederen en zij hebben alle aandelen in bv Z. Zij hebben per ultimo 2023 een schuld aan bv Z van € 1.300.000. Als M en V in 2025 gaan scheiden, worden de aandelen aan M toebedeeld en aan ieder de helft van de schuld.
 - In 2023 is het gezamenlijke inkomen uit aanmerkelijk belang van M en V € 1.300.000 -/- € 700.000 = € 600.000. maximumbedrag van de schulden is € 1.300.000.
 - Verlaging maximum in 2024 naar € 500.000, dus is het gezamenlijke inkomen uit ab van M en V € 200.000 (€ 1.300.000 -/- € 1.100.000). Maximumbedrag schulden is € 1.300.000.
- Wordt bij V een fictief regulier voordeel belast in 2025?
 - V geniet een negatief fictief regulier voordeel, tot het bedrag dat eerder als positief fictief regulier voordeel in aanmerking is genomen. V geniet een negatief fictief regulier voordeel van € 400.00 (bij helft of € 650.000 als keuze kan). Als zij dit verlies niet kan verrekenen in box 2, kan zij het na verloop van 2 jaar als belastingkorting in box 1 verrekenen in 2027 of in de 7 volgende jaren (art. 4.53).
- Wordt bij M een fictief regulier voordeel belast in 2025?
 - Als bij de (partiële) verdeling V de helft van de schuld krijgt, heeft M hierna een schuld van € 650.000 aan bv Z en het maximumbedrag wordt € 650.000.

Voorbeeld 4b: echtscheiding aanmerkelijkbelanghouders na toepassen fictief regulier voordeel

- M en V zijn gehuwd in algehele gemeenschap van goederen en zij hebben alle aandelen in bv Z. Zij hebben per ultimo 2023 een schuld aan bv Z van € 1.300.000. M en V gaan in 2025 scheiden en de aandelen en de gehele schuld wordt aan M toebedeeld.
- Wordt bij M een fictief regulier voordeel belast in 2025?
 - Als bij de (partiële) verdeling M de gehele schuld krijgt, heeft hij hierna een schuld van € 1.300.000 aan bv Z, zodat hij een positief fictief regulier voordeel geniet van € 400.000 (helpt V) en het maximumbedrag € 1.300.000 wordt.
- Wat is het gevolg als M en V voor het gehele jaar 2025 kiezen om als fiscale partner te worden behandeld in hun aangifte IB 2025?
 - Als M en V voor het gehele jaar 2025 kiezen om als fiscale partner te worden behandeld in hun aangifte IB 2025 valt per saldo het positief fictief regulier voordeel van € 400.000 (M) weg tegen het negatief fictief regulier voordeel van € 400.000 (V). In dat laatste geval moet V worden gecompenseerd voor de af-heffing over de helft van het in 2023 in aanmerking genomen positief fictief regulier voordeel, aangezien zij daarover immers belasting heeft meebetaald.

Voorbeeld 5: toerekening schulden verbonden persoon

- X heeft een dochter (Y) en bezit alle aandelen in bv Z. X heeft een schuld van € 400.000 en Y heeft een schuld van € 1.100.000 aan bv B. Y heeft geen aanmerkelijk belang in bv Z.
- Bij wie wordt het fictief regulier voordeel belast?
 - Y heeft geen aanmerkelijk belang in bv Z, waardoor bij Y geen fictief regulier voordeel in aanmerking wordt genomen. De schuld die Y heeft aan bv Z wordt toegerekend aan X, voor zover die schuld meer bedraagt dan € 700.000, dus € 400.000 (€ 1.100.000 - 700.000).
- Hoeveel is het bovenmatige gedeelte van de schulden in 2023?
 - De relevante schulden van X bedragen € 800.000 (€ 400.000 + € 400.000). Bij X wordt een fictief regulier voordeel in de heffing betrokken van € 100.000 (€ 800.000 - 700.000). Het maximumbedrag van X wordt verhoogd met € 100.000 tot een bedrag van € 800.000.

Voorbeeld 6: verbonden persoon wordt aanmerkelijkbelanghouder

- X heeft een dochter (Y) en bezit alle aandelen in bv B. X heeft een schuld van € 400.000 en Y heeft een schuld van € 1.100.000 aan bv B. Y heeft geen aanmerkelijk belang in bv B. In 2024 schenkt X alle aandelen in bv B aan Y.
- Wordt in 2024 bij Y een fictief regulier voordeel belast?
 - Y verkrijgt een aanmerkelijk belang en bij haar wordt een fictief regulier voordeel in aanmerking genomen over het bovenmatige deel van haar schuld, zijnde € 600.000 (€ 1.100.000 - 500.000). Het maximumbedrag van Y wordt met hetzelfde bedrag verhoogd.
- Wordt in 2024 bij X een fictief regulier voordeel belast?
 - X heeft geen aanmerkelijk belang meer en dus geen schuld meer aan een vennootschap waarin hij een aanmerkelijk belang heeft. Bij X wordt een negatief fictief regulier voordeel van € 100.000 in aanmerking genomen dat in mindering gebracht kan worden op het door de schenking ontstane vervreemdingsvoordeel. De schuld van X is € 400.000, dus minder dan € 500.000 en wordt niet toegerekend aan Y.

Voorbeeld 7: toerekening schulden verbonden persoon aan twee aanmerkelijkbelanghouders

- X en Y zijn partners en hebben een zoon (Z). Zowel X als Y bezit 50% van de aandelen in bv A en beiden hebben dus een aanmerkelijk belang. In 2023 leent Z € 1.600.000 van bv A. Z heeft geen aanmerkelijk belang.
- Wordt bij X en/of Y in 2023 een fictief regulier voordeel belast?
 - Z heeft geen aanmerkelijk belang in bv A, zodat de schuld wordt toegerekend aan zowel X als Y, voor zover die schuld meer bedraagt dan € 700.000. Dus voor € 900.000 (€ 1.600.000 - € 700.000). Bij zowel X als Y wordt € 100.000 in aanmerking genomen (niet € 200.000 bij beiden). Het gezamenlijke inkomen uit aanmerkelijk belang van X en Y is € 9.000.000 - € 700.000 = € 200.000. Zij mogen dit inkomen onderling verdelen op basis van artikel 2.17 Wet IB 2001.

Voorbeeld 8a: fictief regulier voordeel bij overlijden

- X bezit alle aandelen in bv B en heeft een schuld van € 900.000 aan bv B. Hierover heeft X in 2023 een fictief regulier voordeel van € 200.000 (€ 900.000 - 700.000) in aanmerking genomen. In 2024 komt X te overlijden en kind A is enig erfgenaam. Ten tijde van zijn overlijden is de w.e.v. van bv B € 1 mln. en de verkrijgingsprijs van X was € 20.000.
- Heeft X en/of A in 2024 een fictief regulier voordeel?
 - Als X komt te overlijden heeft hij aan het einde van het jaar noch een aanmerkelijk belang noch schulden. Het voordeel uit de fictieve vervreemding is € 980.000 en daarnaast wordt in de overlijdensaangifte IB van X een negatief fictief regulier voordeel van € 200.000 in aanmerking genomen, zodat X t.z.v. de overgang krachtens erfrecht een inkomen uit aanmerkelijk belang van € 780.000 geniet.
 - X geniet dit negatieve fictief reguliere voordeel direct voorafgaand aan het overlijden.
 - A is enig erfgenaam en verkrijgt krachtens erfrecht een aanmerkelijk belang in bv B en tevens de schulden aan bv B. De schulden bedragen € 900.000. Het maximumbedrag van A bedraagt € 500.000, waardoor A aan het einde van het kalenderjaar een fictief regulier voordeel van € 400.000 geniet. Het maximumbedrag van A wordt verhoogd met € 400.000 naar € 900.000.

Verlies uit aanmerkelijk belang

- Inkomen uit ab is gemeenschappelijke inkomensbestanddelen van de partners (art. 2.17, lid 5, onderdeel b Wet IB 2001)
 - Geldt niet voor verliezen uit voorgaande jaren, behalve in geval van overlijden (artikel 4.49, lid 4, Wet IB 2001).
- Verlies uit aanmerkelijk belang (art. 4.49 Wet IB 2001)
 - Verrekend met voorafgaande jaar en 6 volgende jaren.
- Belastingkorting (art. 4.53 Wet IB 2001)
 - Verlies kan na verloop van 2 jaar wachttijd worden omgezet tegen een belastingkorting van 24,5%, die in het jaar van ontstaan en de zevende volgende jaren de belasting en premies volksverzekering in box 1 vermindert.
 - Belastingkorting is niet overdraagbaar, behalve in geval van overlijden terwijl deel openstaat (art. 4.53, lid 5).

Voorbeeld 8b: fictief regulier voordeel bij overlijden

- Y bezit alle aandelen in bv A en hij heeft een schuld van € 900.000 aan bv A. Hierover heeft hij in 2023 een fictief regulier voordeel van € 200.000 (€ 900.000 - 700.000) in aanmerking genomen. In 2024 komt Y te overlijden en zijn kind Z is enig erfgenaam. Stel ten tijde van zijn overlijden is de w.e.v. van bv A nihil en de verkrijgingsprijs was € 0,01.
- Heeft Y en/of A in 2024 een fictief regulier voordeel?
 - Als Y komt te overlijden heeft aan het einde van 2024 noch een aanmerkelijk belang noch schulden. Het voordeel uit de fictieve vervreemding is € -0,01 en daarnaast wordt in de overlijdensaangifte IB van Y een negatief fictief regulier voordeel van € 200.000 in aanmerking genomen, zodat Y t.z.v. de overgang krachtens erfrecht een inkomen uit aanmerkelijk belang van € -200.000 geniet. Verliesverrekening of het verlies als gemeenschappelijk inkomensbestanddeel in het overlijdensjaar toerekenen aan partner.
 - A is enig erfgenaam en verkrijgt krachtens erfrecht een aanmerkelijk belang in bv B en tevens de schulden aan bv B. De schulden bedragen € 900.000 (nominaal), waardoor A aan het einde van het kalenderjaar een fictief regulier voordeel van € 400.000 geniet. Het maximumbedrag van A wordt verhoogd met € 400.000 naar € 900.000.

Voorbeeld 9: fictief regulier voordeel bij overlijden en overlijdensdividend

- X bezit alle aandelen in bv B, die louter beleggingsactiviteiten heeft en hij heeft een schuld van € 900.000 aan bv B. Hierover heeft hij in 2023 een fictief regulier voordeel van € 200.000 in aanmerking genomen. Ten tijde van zijn overlijden is de waarde in het economische verkeer van bv B € 1 mln. en de verkrijgingsprijs van X was € 20.000, zodat het (fictieve) vervreemdingsvoordeel € 980.000 is en het negatief fictief regulier voordeel € 200.000. X overlijdt in 2024 en A is zijn enig erfgenaam.
- Hoeveel onbelast dividend kan bv B o.g.v. art. 4.12a IB 2001 uitkeren?
 - X geniet ter zake van de overgang krachtens erfrecht een inkomen uit aanmerkelijk belang van € 980.000 en een negatief regulier voordeel van € 200.000, dus per saldo een inkomen van € 780.000, terwijl zijn erfgenaam A aan het einde van het kalenderjaar een fictief regulier voordeel van € 400.000 (€ 900.000 - 500.000) geniet. De verkrijgingsprijs van erfgenaam A is € 980.000. Op grond van art. 4.12a Wet IB 2001 jo art. 4e Wet DB, kan A binnen 24 maanden na het overlijden onbelast dividend uitkeren ter grootte van € 980.000, zonder dat deze als regulier voordeel bij A wordt belast (zie 35.496, nr. 9, p 32).

Voorbeeld 10a: toerekening schulden verbonden persoon na overlijden aanmerkelijkbelanghouder

- Tante X bezit alle aandelen in een bv die een lening heeft verstrekt aan haar achterneef A van € 1.100.000. In 2024 overlijdt tante X en de aandelen vererven naar haar nicht, de moeder van A.
- Moet tante in 2023 voor de lening van € 1.100.000 aan A een fictief regulier voordeel in aanmerking?
 - A is geen bloedverwant in de rechte lijn van tante en daarmee geen verbonden persoon, dus wordt geen fictief regulier voordeel in aanmerking genomen bij tante X.
- Wordt in 2024 bij de moeder van A een fictief regulier voordeel belast?
 - Als tante X in 2024 overlijdt, krijgt de moeder van A een aanmerkelijk belang, zodat zij per 31 december 2024 een fictief regulier voordeel in aanmerking moet nemen voor zover A meer heeft geleend dan de drempel voor verbonden personen € 600.000 (€ 1.100.000 - € 500.000) en de drempel voor de ab-houder zelf (€ 600.000 - € 500.000), dus € 100.000.

Voorbeeld 10b: toerekening schulden na overlijden aanmerkelijkbelanghouder

- Tante X bezit alle aandelen in een bv die een lening heeft verstrekt aan haar achterneef A van € 1.100.000. In 2024 overlijdt tante X en de aandelen vererven naar haar nicht, de moeder van A.
- Wordt in 2024 bij de moeder van A een fictief regulier voordeel belast?
 - Als tante X in 2024 overlijdt, krijgt de moeder van A een aanmerkelijk belang. Zij heeft geen schuld, terwijl A een aanmerkelijk belang verkrijgt, zodat bij hem wordt een fictief regulier voordeel in aanmerking genomen. Bij de moeder van A wordt geen fictief regulier voordeel in aanmerking genomen.
- Wordt in 2024 bij de achterneef A een fictief regulier voordeel belast?
 - Als tante X in 2024 overlijdt, krijgt de achterneef A een aanmerkelijk belang, zodat hij per 31 december 2024 een fictief regulier voordeel in aanmerking moet nemen van € 600.000 (€ 1.100.000 - € 500.000).

Voorbeeld 11: toerekening schulden verbonden persoon na overlijden aanmerkelijkbelanghouder

- Oom Y bezit alle aandelen in een bv die een lening heeft verstrekt aan zijn achterneef B van € 1.100.000. In 2024 overlijdt Oom Y en de aandelen vererven naar zijn neef en nicht, waaronder de vader van B. Bij partiële verdeling wordt het aanmerkelijk belang in 2025 toegeëld aan de nicht.
- Wordt in 2024 bij de vader van B een fictief regulier voordeel belast?
 - Als oom Y in 2024 overlijdt, krijgt de vader van B een aanmerkelijk belang, zodat hij per 31 december 2024 een fictief regulier voordeel in aanmerking moet nemen voor zover B meer heeft geleend dan de drempel voor verbonden personen € 600.000 (€ 1.100.000 - € 500.000) en de drempel voor de ab-houder zelf (€ 600.000 - € 500.000), dus € 100.000/2 = € 50.000. Het maakt niet uit dat vader slechts is gerechtigd tot een aandeel in de onverdeelde boedel.
- Wordt in 2025 bij de vader van B een fictief regulier voordeel belast?
 - Als de aandelen bij de verdeling worden toebedeeld aan een ander dan vader, bezit hij per 31 december 2025 niet langer een aanmerkelijk belang in de bv, zodat hij een negatief fictief regulier voordeel heeft van € 50.000.

Voorbeeld 12: fictief regulier voordeel bij overlijden en doorschuifregeling bij fictieve vervreemding

- Y bezit alle aandelen in bv C, die een groothandel drijft. Y heeft een schuld van € 4.700.000 aan bv C. In 2023 heeft Y een fictief regulier voordeel van € 4.000.000 in aanmerking genomen. In 2024 overlijdt Y en op dat moment is de waarde in het economische verkeer van bv B € 20 mln. en de verkrijgingsprijs van Y was € 20.000. Het (fictieve) vervreemdingsvoordeel is € 19.980.000 en het negatief fictief regulier voordeel € 4.000.000.
- Hoeveel is in 2024 het ondernemings- en beleggingsvermogen van bv C voor art. 4.17a IB 2001?
 - Het ondernemingsvermogen is € 15.300.000 en het beleggingsvermogen is € 4.700.000.
- Hoeveel is het inkomen uit ab voor Y in 2024 met t.p.v. art. 4.17a IB 2001?
 - Afgerekend wordt over het beleggingsvermogen € 3.915.000 (€ 4.700.000 -/- 5% * € 15.300.000 minus de verkrijgingsprijs van € 20.000). Per saldo is het negatief inkomen uit ab voor Y € 85.000 (€ 4.000.000 -/- € 3.915.000).
 - NB: vanaf 2025 geldt niet langer de 5% doelmatigheidsmarge voor de DSR en BOR.

In buitenland woonachtige ab-houder

- Ab-houder woont in land zonder belastingverdrag met Nederland
 - Fictief regulier voordeel o.g.v. art. 7.5, jo 4.13, lid 1, onderdeel f.
- Ab-houder woont in land met belastingverdrag met Nederland
 - Nationale ficties werken niet automatisch door (MvT, par. 7).
- Bij Ab-houder aan wie bij emigratie een conserverende aanslag is opgelegd en die vervolgens een lening aangaat bij zijn eigen vennootschap, of die lening verhoogt tot boven het drempelbedrag van art. 4.14b wordt betalingsuitstel (geheel of gedeeltelijk) beëindigd (art. 25c, lid 1 IW 1990).
 - Geldt niet voor in buitenland gevestigde vennootschap waarin ab-houder na emigratie een ab heeft verkregen en schuld niet indirect is aangegaan bij vennootschap waarvoor conserverende aanslag is opgelegd (OFM 2024)
- Art. 25c IW 1990 geldt niet voor degene die zijn geëmigreerd voor 15-9-2015; 15.15 u (art. 70ea, lid 1).

Voorbeeld 13: negatief fictief regulier voordeel bij emigratie

- X is enig aandeelhouder van bv C. X leent € 900.000 van bv C. In 2023 is het fictief regulier voordeel van X € 200.000 (€ 900.000 - € 700.000) en wordt het maximumbedrag van X verhoogd naar € 900.000. In 2024 emigreert X naar land Y (verdragsland). De w.e.v. van de aandelen bv C is € 900.000, de verkrijgingsprijs bedraagt € 100.000.
- Hoeveel is het fictief vervreemdingsvoordeel in 2024 met t.p.v. art. 4.14d?
 - Het vervreemdingsvoordeel van € 800.000 wordt o.g.v. art. 4.14d verlaagd met € 200.000 en er wordt een conserverende aanslag ter zake van een vervreemdingsvoordeel van per saldo € 600.000 (€ 800.000 - € 200.000) opgelegd.
- Hoe verloopt het uitstel van betaling in 2024?
 - Met de wettelijke verlaging van de maximum schuld tot € 500.000 is het maximumbedrag voor X € 700.000 (€ 900.000 - (€ 700.000 - € 500.000)) en het bovenmatige deel van de schuld € 200.000 (€ 900.000 - 700.000) in 2024. Het betalingsuitstel voor de conserverende aanslag wordt op 31-12-2024 ingetrokken met € 60.305 (200.000 - 67.000 * 33% + 67.000 * 24,5%).

Voorbeeld 14a: beëindigen uitstel van betaling door verhogen schuld aan eigen vennootschap

- Ultimo 2023 heeft X € 900.000 schuld van aan zijn bv B en wordt een fictief regulier voordeel in aanmerking genomen van € 200.000 (€ 900.000 - € 700.000). Medio 2024 emigreert X naar België (verdragsland). De w.e.v. van de aandelen bv B (incl. de vordering) is € 1.500.000 en de verkrijgingsprijs is € 400.000. In 2025 leent X € 50.000 van zijn bv, waardoor € 950.000 is geleend.
- Hoeveel is het fictief vervreemdingsvoordeel in 2024 met t.p.v. art. 4.14d?
 - Het vervreemdingsvoordeel van X is $(1.500.000 - 400.000) = € 1.100.000$. Dit vervreemdingsvoordeel wordt verlaagd met € 200.000. Per saldo wordt een inkomen uit aanmerkelijk belang van $(€ 1.100.000 - € 200.000) = € 900.000$ in aanmerking genomen.
- Hoe verloopt het uitstel van betaling in 2024?
 - Met de wettelijke verlaging van de maximum schuld tot € 500.000 is het maximumbedrag voor X € 700.000 (€ 900.000 - (€ 700.000 - € 500.000)) en het bovenmatige deel van de schuld € 200.000 (€ 900.000 - 700.000) is in 2024. Het betalingsuitstel voor de conserverende aanslag wordt op 31-12-2024 ingetrokken met € 60.305 $(200.000 - 67.000 * 33\% + 67.000 * 24,5\%)$.

Voorbeeld 14b: beëindigen uitstel van betaling door verhogen schuld aan eigen vennootschap

- Ultimo 2023 heeft X € 900.000 schuld van aan zijn bv B en wordt een fictief regulier voordeel in aanmerking genomen van € 200.000 (€ 900.000 - € 700.000). Medio 2024 emigreert X naar België (verdragsland). De w.e.v. van de aandelen bv B (incl. de vordering) is € 1.500.000 en de verkrijgingsprijs is € 400.000. Een conserverende aanslag IB wordt opgelegd voor € 291.305 (24,5% tot 33%). In 2025 leent X € 50.000 van zijn bv, waardoor € 950.000 is geleend.
- Heeft deze extra lening in 2025 effect op het uitstel van betaling?
 - Zowel Nederland (door verdragstoepassing) als België (door ontbreken nationaalrechtelijke maatregel) heft geen belasting over de lening van € 50.000. Het uitstel van betaling voor de conserverende aanslag zal aan het eind van 2025 worden ingetrokken voor € 12.250 $(50.000 * 24,5\%)$, aangezien de vordering aan het eind van 2025 met dit bedrag uitgaat boven het maximumbedrag van € 900.000. Na de intrekking van het uitstel voor € 12.250, resteert een openstaande conserverende aanslag van € 218.750 $(291.305 - 60.305 - 12.250)$.

Voorbeeld 15: gedeeltelijke aflossing schuld na dividenduitkering

- X leent van zijn vennootschap bv B € 700.000. In 2024 neemt X € 200.000 (€ 900.000 - € 700.000) als fictief regulier voordeel in aanmerking. In 2025 emigreert X. Het verschil tussen de overdrachtprijs en de verkrijgingsprijs is € 1.000.000. In 2026 keert bv B een dividend van € 300.000 uit, die wordt verrekend met de schuld die X aan bv B heeft.
- Voor welk bedrag wordt in 2025 een conserverende aanslag opgelegd?
 - Een conserverende aanslag wordt opgelegd voor € 800.000 (€ 1.000.000 - € 200.000).
- Wordt in 2026 het uitstel van betaling voor € 300.000 beëindigd?
 - Ter zake van de dividenduitkering wordt het uitstel van betaling niet beëindigd voor zover een voordeel als bedoeld in art. 4.14d Wet IB 2001 in aanmerking is genomen. Dat was in dit geval een bedrag van € 200.000. Voor de belasting over het meerdere, € 100.000, wordt het uitstel van betaling beëindigd en wordt de conserverende aanslag ingevorderd. Door het genoten negatieve fictieve reguliere voordeel van € 200.000 wordt het maximumbedrag verlaagd met € 200.000.

Voorbeeld 16: verplaatsing werkelijke leiding uit Nederland na emigratie

- Y leent van zijn vennootschap bv C € 700.000. In 2024 neemt Y € 200.000 (€ 700.000 - € 500.000) als fictief regulier voordeel in aanmerking. In 2025 emigreert Y naar een land waar Nederland geen belastingverdrag mee heeft. Het verschil tussen de overdrachtprijs en de verkrijgingsprijs is € 1.000.000. Het vervreemdingsvoordeel waarover de conserverende aanslag wordt opgelegd is € 800.000 (€ 1.000.000 - € 200.000). Y leent in 2025 aanvullend € 50.000 van bv C. Het bovenmatige deel van de schulden van € 50.000 wordt bij Y in 2025 in aanmerking genomen als fictief regulier voordeel. In 2026 wordt de werkelijke leiding van bv C uit Nederland verplaatst. De w.e.v. van de aandelen van bv C is op dat moment € 1.200.000.
- Wat is de grondslag waarover de conserverende aanslag wordt opgelegd?
 - De grondslag waarover de conserverende aanslag wordt opgelegd van € 200.000 (€ 1.200.000 - 1.000.000), wordt verlaagd met € 50.000 en wordt opgelegd over € 150.000.

Voorbeeld 17a: Step up schulden na 1-1-'23 immigrerende aanmerkelijkbelanghouder

- A woont tot 2023 in het buitenland en heeft een schuld van € 1 mln. bij een eveneens in het buitenland gevestigde vennootschap, waarin hij een aanmerkelijk belang heeft. A immigrereert in 2023 naar Nederland.
- Hoe hoog is de maximale schuldendrempel van A na emigratie?
 - De schuldendrempel van € 700.000 wordt verhoogd tot € 1 mln.

Voorbeeld 17b: Step up schulden na 1-1-'24 immigrerende aanmerkelijkbelanghouder

- B woont tot 2024 in het buitenland en heeft een schuld van € 1 mln. bij een eveneens in het buitenland gevestigde vennootschap, waarin hij een aanmerkelijk belang heeft. B immigrereert in 2024 naar Nederland.
- Hoe hoog is de maximale schuldendrempel van B na emigratie?
 - De schuldendrempel van € 500.000 wordt verhoogd tot € 1 mln.

Verschillende soorten uitkeringen

- Uitkeren van dividend, waaronder uit de vrije reserves (art. 2:216 BW)
 - reguliere voordeel (art. 4.12, ond. a, IB 2001)
- Inkopen van aandelen door bv (art. 2:207 BW)
 - de inkoop is een fictieve vervreemding (art. 4.16, lid 1, ond. a, IB 2001)
 - tegenprestatie wordt gesteld op de w.e.v. (art. 4.22 IB 2001)
- Verminderen van geplaatst kapitaal bv (art. 2:208 BW)
 - Voor zover teruggave van AK meer bedraagt dan de verkrijgingsprijs, is meerdere belast als regulier voordeel, mits de nominale waarde van de aandelen bij statutenwijziging wordt verminderd op grond van een besluit van AvA (art. 4.13, lid 1, ond. b, IB 2001)
- Ontbinden van de bv (art. 2:19 BW)
 - betaalbaar stellen van liquidatie-uitkeringen (art. 4.16, lid 1, ond. c, IB 2001);
- NB dividenduitkering kan leiden tot 'afkoop van pensioen'

Vragen ?

Theo Hoogwout
Hoogwout@ese.eur.nl
gsm. 06-28455279